CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
	DA260034		29.10.2026

<u>Betreft</u>: Advies betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, van de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, en van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, teneinde het gebruik van individuele camera's mogelijk te maken.

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG') inzonderheid het artikel 59 §1, 2e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (hierna 'WGP').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna '*LED*').

Gelet op de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's.

Gelet op de overmaking aan het Controleorgaan op 7 september 2026 door de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'GBA') in het kader van het zgn. 'één loket principe' (cf. artikel 54/1 §1 WOG) van het verzoek tot advies van de minister van Veiligheid en van Binnenlandse Zaken m.b.t. voorontwerp van wet dat op 4 september 2026 door de GBA werd ontvangen.

Gelet op het verslag van de heer Ronny Saelens, Lid-Raadsheer *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 29.10.2026 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679[1] en de Richtlijn 2016/680[2] heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human ressources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)[3] en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG[4]. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt[5].

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene

---

[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "*betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

[2] Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "*betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad*" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive* (*LED*)).

[3] Artikel 4 §2, 4e lid WOG.

[4] Artikel 71 §1, 3e lid WVG.

[5] Artikelen 59 §1, 2e lid en 236 § 2 WVG.

Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend[6].

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 16 mei 2024 "*tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI[7]') en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerptekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding[8].

---

[6] Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WVG.
[7] Geïntegreerde politie – Police Intégrée.
[8] Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WVG.

II. Voorwerp van de aanvraag en voorgaanden

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een voorontwerp van wet "*tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, van de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, en van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, teneinde het gebruik van individuele camera's mogelijk te maken*" (hierna 'het voorontwerp').

9. Het voorontwerp voorziet in een invoering van de "*individuele camera"* (de zgn. '*bodycam*') en de wettelijke omkadering ervan in de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (hierna de 'Camerawet'), enerzijds, en een nadere concretisering ervan in de andere wettelijke kaders voorzien in het voorontwerp, anderzijds, met name:
- de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid;
- de wet van 2 oktober 2017 tot tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, en;
- de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht.

10. Concreet wordt voorzien in een wettelijk kader voor het gebruik van individuele camera's door:
- de personeelsleden van de operationele diensten van de civiele bescherming;
- de bestuurders en personeelsleden van het openbaar vervoer;
- de beëdigde personeelsleden die belast zijn met de controle op en de vaststelling van overtredingen;
- het treinbegeleidingspersoneel;
- de beveiligingsagenten van openbare vervoersmaatschappijen;
- de private bewakingsagent;
- de gemeenschapswachten.

11. Uit het voorontwerp kan worden afgeleid dat de steller van het voorontwerp zich heeft gebaseerd op de regeling van de individuele camera voor de geïntegreerde politie (GPI) zoals bedoeld in de WPA, mits dat bepaalde modaliteiten worden aangepast in functie van de specifieke opdrachten waarvoor en de omstandigheden waarin het gebruik van de individuele camera door de voormelde personeelsleden van de onderscheiden entiteiten zou toegelaten zijn.

12. Blijkens het voorontwerp zou voor de GPI de toegang tot de audiovisuele beelden van deze individuele camera's worden voorzien. Het betreft concreet het ontworpen artikel 8 van het voorontwerp dat voorziet in een wijziging van de voormelde Camerawet (*infra*).
Aangezien deze voorgenomen verwerking een impact heeft op het informatiebeheer van en door de GPI is het Controleorgaan conform de artikelen 59 §1, 2e lid, *juncto* artikelen 71 en 236 van de WVG bevoegd om advies uit te brengen.

Met betrekking tot de andere ontworpen artikelen van het voorontwerp wordt verwezen naar het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

III. Analyse van de aanvraag

A) M.b.t. het beginsel van noodzakelijkheid

13. Het ontworpen artikel 8 van het voorontwerp, dat een artikel 12/4 in de Camerawet zou invoegen, voorziet dat de verwerkingsverantwoordelijke een register bijhoudt van de "*inschakelingen*" (zie randnummer 14.2) van de individuele camera's voor elke categorie van dragers van de individuele camera (§ 1). Het 6de lid, 1° (*juncto* het 4de lid) van de 2de paragraaf van het voormeld ontworpen artikel luidt als volgt (*verbatim*):
"*Kunnen, kosteloos, ontvanger zijn op basis van het principe van de behoefte om kennis te nemen van alle of een deel van de in het register geregistreerde gegevens en informatie, alsook de audiovisuele opnames:*
1° de leden van de politiediensten die de behoefte hebben er kennis van te hebben voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten bepaald in de artikelen 14 en 15 van de wet op het politieambt";
(…).

14.1. Wat betreft het beginsel van voorzienbaarheid van een wetsbepaling, wordt aanbevolen om in "*1°*" na de woorden "*de leden van de politiediensten*" de overige woorden van de zin te vangen door "*voor zover dit toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is voor de doeleinden van bestuurlijke en gerechtelijke politie zoals bedoeld in artikel 44/1 § 1 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt"*. Dit sluit aan bij artikel 28, 3° WVG, geconcretiseerd in artikel 44/1 § 1 van de WPA.

14.2. Daarnaast, eveneens in het licht van het beginsel van voorzienbaarheid, betreft het woord "*inschakelingen*" van de individuele camera in de Nederlandstalige versie van het ontworpen artikel 12/4 § 1, 1ste lid van het voorontwerp een onjuiste vertaling van het woord "*activations*" in de Franse tekst van hetzelfde ontworpen artikel. In de context en de bedoeling van het voorontwerp lijkt het woord "*activeringen*" het correcte woord. Het voorontwerp maakt immers in de Nederlandstalige versie een juridisch onderscheid tussen het 'inschakelen', enerzijds, en het 'activeren' (effectief gebruik) van deze camera, anderzijds. Enkel bij het activeren van de individuele camera kunnen de audiovisuele beelden worden bewaard. De Frantalige versie van de tekst van het voorontwerp gebruikt in de beide gevallen het begrip "*activation*".

B) De verhouding van het ontworpen artikel 12/4 §2 tot artikel 9 van de Camerawet

15.1. In het licht van de rechtszekerheid en voorzienbaarheid, rijst de vraag hoe het voormeld ontworpen artikel 12/4 §2, 6de lid, 1° zich verhoudt tot artikel 9 van de Camerawet. Immers, ook deze laatste voorziet in een regeling voor de (kosteloze) toegang tot de camerabeelden, met name:
- voor elk type camera die onder de toepassing van de Camerawet valt en in zoverre de verwerkingsverantwoordelijke bevoegd is om het type camera te plaatsen en te gebruiken;
- mits het gaat om camera's in (niet) voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen;
- dat artikel 9, derde lid, 2° van deze wet de omstandigheid voorziet waarin de verwerkingsverantwoordelijke aan de GPI toegang **moet** gegeven tot de camerabeelden van de verwerkingsverantwoordelijke;
- dat artikel 9, derde lid, 3°, a) en b) en het 4de lid van deze wet tevens voorziet in de omstandigheden waarin en de voorwaarden waaronder de GPI in *real time* toegang kan krijgen tot de camerabeelden.
Ook deze laatste twee bepalingen vermelden niet expliciet het type camera waarop deze bepalingen van toepassing zijn, waardoor deze aldus betrekking heeft op de beelden van elk type camera.

Vormen de in artikel 9 voormelde omstandigheden en voorwaarden voor de toegang tot de camerabeelden door de politie al dan niet een uitzondering dan wel beperking op het voormeld ontworpen artikel 12/4, 6de lid, 1° van het voorontwerp of moet omgekeerd deze laatste gezien worden als een uitzondering of afwijking van artikel 9 ?

15.2. In dat verband valt uit het voorontwerp af te leiden dat de individuele camera zowel in voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen (zoals trein- en busstations) als in niet-besloten plaatsen (de openbare ruimte) zou kunnen worden ingezet. Daarentegen is, zoals in het voorgaande randnummer wordt opgemerkt, artikel 9 van de Camerawet alleen van toepassing op camerabeelden van verwerkingsverantwoordelijken van (niet) voor het publiek toegankelijk besloten plaatsen. Rijst de vraag of in het licht van het voorontwerp het aangewezen is om artikel 9 van de Camerawet ook naar niet-besloten plaatsen uit te breiden. Tenzij de steller van het voorontwerp artikel 9 als een uitzondering of beperking op het voormeld ontworpen artikel 12/4, 6de lid , 1° van het voorontwerp zou beschouwen (cf. randnummer 15.1). Maar dat is helemaal niet duidelijk.

Het is bijgevolg aan de steller van het voorontwerp om duidelijkheid te verschaffen.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

Verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 29 oktober 2026.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)